

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO.
da pravočasno obnovite naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 110. — Štev. 110.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 12, 1939 — PETEK, 12. MAJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

POL MILIJONA MAJNERJEV SE BO VRNILI NA DELO

**POZIV PREDSEDNIKA ROOSEVELTA
JE BIL USPEŠEN, KAJTI OBE
STRANKI STA SE SPORAZUMELI**

Vsa dežela se je oddahnila, kajti pomanjkanje premoga je postajalo z vsakim dnem občutnejše. — Zapadno od države Ohio bodo smeli premogariji sklepati privatne in krajevne pogodbe. — Dr. John Steelman ima največ zaslug.

Najkasneje v ponedeljek bodo pričele obratovati majne v okrožju mehkega premoga in skoro pol milijona premogarjev se bo vrnilo na delo. Skoro tri mesece so počivali in potrpežljivo čakali, kako se bo končala pogajanja med njihovim zastopnikom Johnom L. Lewisom ter zastopniki premogovnih baronov.

Posvetovanja so se začela že sredi meseca marca, pa so bila skoro vedno na mrtvi točki. Nobena stranka ni hotela niti za las popustiti.

Delavska tajnica Miss Perkinsova je skušala posredovati, toda vsa njena prizadevanja so bila zaman.

Slednjič je prevzel vlogo zveznega razsodnika dr. John R. Steelman, pa tudi on ni spočetka dosti opravil.

Deželi je začelo resno primanjkovati premoga, majnerji so pa zabredli v veliko revščino in pomanjkanje.

Naposled je predsednik Roosevelt posegel vmes ter v ostrih besedah zabil Johnu L. Lewisu, načelniku United Mine Workers, in zastopnikom delodajalcev, da morajo skleniti nekakšen sporazum.

Steelman se je podal z vso vnašo na delo ter kmalu pridobil Lewisa na svojo stran.

Dogovorili so se glede dveletne pogodbe med operatorji v Pennsylvaniji in Ohio ter United Mine Workers. Lewisova organizacija ima v tem okrožju izključno pravičo zastopati premogarje.

Zapadno od države Ohio imajo pa operatorji prosto roko ter lahko sklepajo pogodbe s katerokoli organizacijo. Pri tem bo prišla v prvi vrsti vpoštev organizacija Progressive Mine Workers, ki spada k Ameriški delavski federaciji. V Central City, v zapadnem delu države Kentuckija, je bila že včeraj popoldne podpisana prva posebna pogodba, in nad 6000 premogarjev se je vrnilo na delo.

Dasi so premogarji ponekod že tri mesece počivali in je pred dvema tednoma zapretel John L. Lewis z generalno stavko, je bila še vedno v veljavi pogodba iz leta 1936. Ugasniti bi imela po dvakratnem podaljšanju šele v soboto zvečer. Dr. Steelman, ki je zastavil svoj vpliv, da je pobotal nasprotnike, je sporočil, da se zavzemajo operatorji za dveletno podaljšanje sedanje pogodbe.

V nekatere posebne pogodbe bo vključena tudi točka glede "closed shopa". Soglasno s to točko smejo delati v majhnih izključno le člani Lewisove organizacije.

Splošno je znano, da se je John L. Lewis vklonil predsednikovi volji ter je celo poslal lokalom zapadno od države Ohio brzojavke, da smejo sklepati delodajalci posebne pogodbe.

Iz Washingtona poročajo, da je bil predsednik Roosevelt sklenil čimprej in z vsemi mogočnimi ukrepi doseči poravnano.

Predsednikov tajnik Stephen Earley je včeraj izjavil, da je Roosevelt z uspehom zadovoljen. Vse je namreč kazalo, da se bodo pogajanja vnovič odgodela.

Še sinoči se je posvetoval generalni pravdnik Fr. Murphy s predsednikom glede ukrepov, ki bi bili

Zblizanje med Anglijo in Rusijo

ITALIJANI PROTI KAVI

Fašisti naročajo narodu da pije manj kave. — Bojkot državam, ki za kavo zahtevajo zlato.

RIM, Italija, 11. maja. — Generalni tajnik fašistične stranke Achille Starace v svoji zadnji okrožnici pozivlja Italijane, da prenehajo, ali pa saj zmanjšajo vživanje kave. "Prav vsi sposobni fašisti in oni, ki pripadajo vladni stranki, ne smejo piti kave, ali pa morajo kar najbolj zmanjšati pitje kave," pravi Starace v svoji okrožnici. "S tem bo mo kaznovali dežele, ki mesto, da bi kavo zamenjale za naše blago, zahtevajo naše zlato." Ako se bodo Italijani ravnali po tem naročilu, tedaj bo okoli 10.000.000 italijanskih mož, žena in otrok opustilo kavo.

Ni pa jasno, katere države misli Starace, kajti Nemčija ima v zakupu vso brazilsko kavo in jo prodaja Italiji za zlato. Toda tako stroga izjava je komaj namenjena italijanski tovarišnici v osi. Z Brazilijo pa Italija nima nikake pogodbe glede kave in bo najbrže Brazilija najbolj kaznovana.

Položaj glede kave je v Italiji zelo težaven. Kave skoro že ni mogoče nikjer dobiti; kdor pa je tako srečen, da jo najde, je more dobiti komaj četrtri funta.

Pojavljajo se že nadomestki in celo po najboljših hotelih. Italija je sicer v Abesiniji nasadila mnogo kave, toda pridelek je do sedaj še neznan.

NOVI RUSKI POSLANIK

MOSKVA, Rusija, 11. maja. — Uradna časnikarska agencija "Tass" naznanja, da je predsedništvo najvišjega sovjeta imenovalo dosedanjega poslaniškega namestnika v Washingtonu Konstantina A. Oumanskega za poslanika v Združenih državah.

Oumansky je vodil rusko poslaništvo, odkar je poslanik Aleksander A. Trojanovsky v juniju lansko leto odpotoval v Moskvo.

Oumansky je bil rojen leta 1902 v Nikolajevu v Ukrajini. Gimnazijo in vseučilišče je dokončal v Moskvi.

Gladko govori ruščino, angleščino, francoščino in nemščino. Tudi italijanščino govori precej dobro.

Že zgodaj je stopil na časnikarsko polje in dolgo časa bil poročevalec časnikarske agencije "Tass".

Leta 1930 je prišel v sovjetski vnanji urad, kjer je bil načelnik časnikarskega urada. Ko je prišel v Washington Maksim Litvinov, da sklene pogo-

potrebni, če bi obe stranki trdovratno vztrajali vsaka na svojem stališču.

Večina tega posvetovanja ni znana.

SKANDINAVSKE DRŽAVE BODO NEUTRALNE

Skandinavske države niso sprejele Hitlerjeve ponudbe za nenapadno pogodbo. — Vsaki državi je prepuščena odločitev.

STOCKHOLM, Švedska 11. maja. — Vnanji ministri Danske, Norveške, Finske in Švedske so ponovno potrdili svojo politiko stroge nevtiralnosti med evropskimi nasprotnimi si tabori ter so prepustili vsaki državi, da se sama odloči, ako hoče sprejeti Hitlerjevo ponudbo za nenapadno pogodbo.

Ne da bi naravnost zavrnili vnanji ministri izjavili da hočejo ostati nevtiralni. Vnanji ministri so izjavili, da so prepričani, da mora biti odgovor Hitlerju tak, da bo vsakomur jasno, da hočejo severne evropske države ostati strogo in nepristransko nevtiralne in se pri tem sklicujejo na pravico vsakega naroda do samoodločevanja.

Poročilo o seji vnanjih ministrov pravi med drugim:

"Međnarodna politika, katero so te države zavzele in jo hočejo obdržati, jih izključuje od tega, da bi postale kakoršenkoli predmet političnih zvez drugih držav."

Osvobodite Čehoslovaško.

V nedeljo 14. maja bo hrvatski violonist Vlado Količ priredil v veliki dvorani v Mecca Temple, 135 West 55th St. v New Yorku velik koncert, čegar čisti dobiček je namenjen za osvoboditev Čehoslovaške iz pod nemškega jarma.

Pričetek je ob 8.30 zvečer. Med odmori bodo nastopili razni govorniki.

Vračanje španskih dragocenosti.

ŽENEVA, Švica, 11. maja. — Prva pošiljatev španskih dragocenosti je bila včeraj od poslana v desetih železniških vozovih v Irun. Druga pošiljatev bo odšla prihodnji teden.

Takoj pa ne bo poslanih na Špansko 150 najslavnejših slik, ki bodo skozi poletje razstavljene v Ženevi in pozneje še v drugih mestih.

dbo z Združenimi državami, ga je spremljal Oumansky. Leta 1936 je bil dodeljen ruske-mu poslaniškemu zboru v Washingtonu, kjer je ostal do danes.

HITLERJU ŽE ODGOVARJAJO

Estonska in Letška se nočeta vezati s Hitlerjem. Vse države pazijo na Poljsko.

RIGA, Letška, 11. maja. — Baltiški državi Estonska in Letška si najbolj želita, da jih vse države puste pri miru.

Obe državi imate napol totalitarno vlado in narod je zelo patriotičen. Armade so majhne, toda zelo dobre. Obe državi ste bili prej pod Rusijo, toda njihovi gospodarji so bili nemški baroni in se danes je na jeziku slehernega Letca izrek: "Rajši vraga, kot Nemca."

Sedaj pa je te dve državi naprosil Hitler, da z Nemčijo podpisate nenapadno pogodbo.

Ko je Estonska prejela Hitlerjevo povabilo, je vojni minister general Juhan Laidoner naglo odpotoval v Varzavo.

Vse baltiške države se vprašujejo: "Kakšno bo naše stališče, ako podpisemo pogodbo z Nemčijo, ako pride do vojne med Nemčijo in Poljsko?"

Letška se hoče izogniti vsaki zvezi z Nemčijo, ker je po njenem mnenju vojna med Nemčijo in Poljsko?"

Letška se hoče izogniti vsaki zvezi z Nemčijo, ker je po njenem mnenju vojna med Nemčijo in Poljsko skoro nezogibna.

Poljska pa se zaveda, da je Gdansk za njo neobhodno potreben. Gdansk je ključ do poljske reke Visle in se bodo Poljaki zanj borili do zadnjega.

KODANJ, Danska, 11. maja. — V prestolnici Danske, Švedske, Norveške in Finske razmišljajo o tem, kak odgovor bi poslali Hitlerju na njegov predlog za nenapadno pogodbo z Nemčijo.

Danski vnanji minister dr. Peter Munch se je o tem posvetoval z ostalimi ministri in s parlamentarnim odborom za vnanje zadeve.

Vedno bolj se kaže, da bodo Švedska, Norveška in Finska na Hitlerjev predlog odgovorile z "ne".

RUSKI LIST VSTAVLJEN

MOSKVA, Rusija, 11. maja. — V francoskem jeziku izhajajoči list "Journal de Moscou", ki je razlagal sovjetsko politiko vnanjemu svetu, je včeraj prenehal izhajati.

Nekateri so zaradi tega mnenja, da bo od sedaj Rusija svojo vnanjo politiko tujeom oznanjala samo v ruščini.

Prenehanje lista je vsled tega velikega pomena, ker je prišlo tako naglo po odstopu vnanjega komisarja Litvinova.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

RUSIJI NE BO TREBA V VOJNO, PREDNO SE JE ANGLIJA UDELEŽI

LONDON, Anglija, 11. maja. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je javno zagotovil Rusiji, da se ji je ne bo treba bojevati za kako majhno evropsko državo, dokler ne greste v vojno Anglija in Francija.

POGODBA MED TURČIJO IN ANGLIJO

Angleško-turška pogodba ne bo podpisana pred sporazumom z Moskvo. — Nikakega dvoma ni na katero stran se bo postavila Turčija.

ISTANBUL, Turčija, 11. maja. — Odkar je list "Akşam" naznanil uspešen zaključek angleško-turških pogajanj in je bil vsled tega vstavljen, ni bilo o tem v turškem časopisju ničesar objavljenega.

Uradno je bilo zelo kratko naznanjeno o izidu razgovorov sovjetskega vnanjega podkomisarja Vladimira Potemkina s turškimi državniki. Inozemski časnikarski poročevalci vsled tega sklepajo, da bodo podrobnosti angleško-turškega sporazuma objavljene šele potem, kadar bodo končana angleško-ruska pogajanja.

Kolikor je znano, je Turčija v popolnem sporazumu z Anglijo, da zagotovi mir v Evropi in brani majhne države pred kakoršnokoli agresivnostjo.

Odkar je bila vstanovljena turška republika, je bila njena politika: "Varnost doma, mir zunaj; živi in pusti živeti drugim!"

Zato je Turčija naklonjena onim državam, ki stremijo za mirom in redom na svetu. — Vsled okolščin je Turčija prisiljena biti zelo previdna, toda, če pride čas, ko nevtiralnost ne bo več mogoča, tedaj ni nikakega vprašanja o tem, na kateri strani bo Turčija.

DOBER JEDEC

WARWICK, R. I., 9. maja. — Nedavno je bil proglašen štirinajstmesečni George A. Carr za najpopolnejšega otroka. Ima dvanajst zob, najboljši mu pa ugaja steak.

Njegov oče je šofer, ki le s težavo preživlja svojo družino. Toda štirinajstmesečni Anthony mora imeti vse, kar si poželi. Za zajtrk mu dajo sadje, zdrob in mleko. Opoldne ima porkčep, krompir, dvoje zelenjav in sadje. Za večerjo kos steaka, krompir in makaroni.

Pojš skoro toliko kot vsak odrasli.

To zagotovilo je Chamberlain podal kot odgovor na rusko izjavo, ki pravi, da angleški predlogi za zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo ne dajejo Rusiji nikake jamščine, da bi se mogoče morala sama braniti proti agresivnosti.

Chamberlain je bil v svojih besedah zelo previden, ker so pogajanja še vedno v teku. Glede angleškega jamstva Poljski, Turčiji in Grški je Chamberlain rekel, da k temu jamstvu ni bila povabljen Rusija, ker bi vsled tega nastali nekateri zapletljaji. Pri tem je mislil na nekatere majhne države, ki se boje komunističnega vpliva.

Dalje je rekel Chamberlain, da Rusija želi pravo vojaško zvezo treh držav in da se za skupno akcijo posvetujejo generalni štabi vseh treh držav. Po Chamberlainovem mnenju pa bi to zadelo na velike ovire.

Chamberlain je pojasnil, da je bilo Rusiji zagotovljeno, da ne bo izvabljen v kak položaj, da bi se morala sama bojevati ter rekel, da Anglija sedaj čaka na ruski odgovor in nove predloge.

Angleška javnost je prepričana, da pogajanja med Anglijo in Rusijo ugodno napredujejo in da bo v kratkem prišlo do popolnega sporazuma.

Nek laboritski poslanec je Chamberlainu svetoval, da bi šel vnanji minister lord Halifax v Moskvo, da z novim sovjetskim vnanjim komisarjem Vjačeslavom Molotovom pospeši sklenitev pogodbe. Chamberlain pa je na to odgovoril: "Mislim, da bo boljše, da počakamo na odgovor sovjetske vlade, potem pa bomo videli, kakšni koraki so potrebni."

RAZGLLEDNICE

Newyorške
SVETOVNE
RAZSTAVE
DOBITE PRI
KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

35 RAZLIČNIH RAZGLLEDNIC
V BARVAH, PREDSTAVLJAJO
ČIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI
TE OGBRME RAZSTAVE

CENA ZBIRKE

50c

(Poština plašana)

Vsoto lahko pošljete v znakah
po 2 osolna po 3 cente.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakač, President J. Lopuha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.50
Za šest let	Za pol leta
..... \$1.50 \$3.50

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IŠTAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1242

VOJAŠKA MOČ VELESIL

V neki londonski založbi je pravkar izšla knjiga o vojaški moči velesil. Neznani avtor govori s posebnim poudarkom o ruski armadi, ki jo smatra za izredno močno in naravnost nezmagljivo. Piše: Rusija si lasti najmočnejši vojni potencial, najboljšo motorizirano vojsko in najmočnejša napadalna orožja."

Rusko vojno silo ceni med drugim na 10,000 tankov, a že l. 1937. je imela 15,000 do 17,000 letal. Navaja mnenje nemškega vojaškega pisatelja von Buelowa, po katerem je ruska zračna vojska sila po kakovosti, kakor tudi po številu prva na svetu.

Poljska ima posebno močno konjenišvo. Po mobilizaciji razpolaga lahko s 60 do 70 divizijami, kar se pa tiče stroškov, je slabo založena.

Nemško armado ceni za primer vojne na nič manj nego 300 divizij, pri čemer odpadeta dve tretjini na čete prve linije. Vprašanje pa je, ali ima Nemčija za vse te divizije potrebno opremo. Nemško tankovsko orožje je silno razvito in šteje nič manj nego 7000 strojev. Taktično je izšolano za drzne napade v velikih skupinah. Nemško zračno brodogojstvo bo letos štelo 7000 do 10,000 aparatov.

Avtor razmotriva tudi položaj Francije, Anglije in Italije ter piše, da bi s francosko mornariško pomočjo moglo angleško sredozemsko brodogojstvo izvesti učinkovito blokado v Sredozemskem morju.

NEMŠKA SOODBA O POLITIKI JUGOSLAVIJE

Uradna "Nemška diplomatska in politična korespondenca" komentira prizadevanje Francije in Velike Britanije za obkolitev Nemčije in hkrati tudi beneške razgovore med grofom Ciano in dr. Cincar-Markovičem ter pravi med drugim:

"Jugoslavija je najprej izvedla svoje narodno zedinjenje, nato se je pa lotila skupaj s svojimi sosedi naloge, da ustvari mednarodno zaupanje in da ne bo več dovolila, da bi jo izigravala katerakoli država, ki nima nobenega opravka v tem delu Evrope."

Beneški razgovori so utrdili italijansko-jugoslovensko prijateljstvo in tako le še bolj razširili in poglobili prijateljsko sosesčino v podunavski kotlini.

Ta politika, ki jo bo sestane med dr. Cincar-Markovičem in von Ribbentropom ponovno potrdil, se lahko z vso pravico imenuje politika mira.

Nujno je, da ves svet vendar že sprevidi vse to, posebno pa tisti, ki se še zmerom ne morejo sprijazniti s čim tesnejšim sodelovanjem med podunavskimi državami, sodelovanjem, ki ni ustvarjeno za to, da bi tvorilo izhodišče politike tistih držav, ki nimajo nobene zveze s tem delom Evrope."

KNJIGE

Vodnikove Družbe

ZA LETO 1939

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1939. Kdor jih hoče naročiti, naj pošlje:

\$1.35

LETOŠNJA ZBRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

TRETJI ROD: Povest

Spisal LOJZE ZUPANG

VEČNE VEZI: Povest

Spisal DR. IVO ŠORLI

KARADZORZEVCI: Zgodovina

Spisal: J. OROŽEN

VODNIKOVA PRATIKA

(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DAN MATER

Tedenski kotichek

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Mothers' Day. — Srečni so tisti in skoro jim zavidam, ki lahko svojim materam zdaj ob njihovem prazniku, ki bo v nedeljo 14. maja, izrazijo svojo vdanost, ljubezen in hvaležnost s stiskom desnice, s poljubom ali darilom, ako mogoče. Jaz ji ne morem podati broke, kajti moja desnica bi morala biti dolga najmanj 3500 milj. da bi segla preko morja v Jugoslavijo v prekrasno posavsko dolino na Dolenskem.

Da v tisti romantični pokrajini v senci žlathne vinske trte stoji bela hišica in v nji še živi moja ljuba majčica ter o davnih dnevih, ko smo se skupaj bili premišljnje, in še vedno, že petindvajset let po meni žaluje.

Ah, mati, mati! Kaj vse obsega ta kratka, toda najslajša beseda! Je vzor najčistejšje ljubezni, simbol največje požrtvovalnosti, zateče ognjišče, ki širi prijetno toploto po družinah sredi mrzlega, brezčutnega sveta. Otroku lahko zaide na kriva pota, pozabi na mater, ji odtegne ljubezen in morda celo spoštovanje. Pa pride bolezen, nesreča, stiska, potreba, in kdo drugi je nego mati, ki prva pohiti k otroku ter mu nudi tolažbo, sožitje, pomoč. Žal, da mnogi otroci šele takrat s poznajo, kaj jim je bila mati, ko jo za vedno izgube.

Bolniki. — V spomin mi prihajajo trije bolniki, ki smo jih imeli svoječasnno v našem zavodu. Bil je še primeroma mlad, brez desnice. Izuril pa si je levico tako, da je to bil pravi mojster v tipkanju na pisalni stroj in v igranju na klavir. Na vprašanje, kje je izgubil roko, mi je dejal: — Prišel sem ob njo v dvoboju za čast moje izvoljenke. — Prišel sem ob njo v dvo-

boju za čast moje izvoljenke, sedanje žene. Rana sama po sebi ni bila nevarna, ali pri-

šlo je vnetje, prisad, zastrupljenje krvi, in da so mi rešili življenje, je bila potrebna amputacija. — Bravo prijatelj, boril si se za pravico — sem mu zaklical ko mi je navedel vzroke dvočloja. Imeli smo spet drugega bolnika, popolnega ali zelo inteligentnega slepeca, ki je vedno čital knjige in časnike narejene nalašč za slepe. To je tako zvan Braille sistem, znaki ki pomenijo črke, so tako vzbočeni, brez vsakega črnila ali tinte seveda, da jih lahko slepi s prsti otipljejo; torej čitajo s pomočjo tipanja. Take tiskovine so trikrat dražje nego navadne. Pri odhodu mi je iz prijaznosti podaril za spomin, ki sem ga skrbno shranil.

Ko mi je povedal, kako je izgubil dar vida v zadnji svetovni vojni pri eksploziji granate, sem mu odložil segel v desnico, rekoč:

— Moje sožalje, ampak boril si se za domovino, za demokracijo, v dobri veri, v trdnem prepričanju, čeprav se je pozneje izkazalo, da ni bilo vse zlato kar se je blestelo, ampak — to ni bila tvoja krivda.

Pripeljali so k nam 21-letnega mladenčca, opečenega, napol mrtvega. Zdravnik je odločil čez tri dni odrezanje noge. Mati ga je vsak dan obiskala, in ko je okreval, mi je pravil sledečo zgodbo:

— V naši leseni hiši je nastal iz neznanega vzroka nenadoma ogenj, po polnoči, ko smo že spali. Vsi smo se že pravočasno rešili, jaz in moji štirje mlajši bratje in sestre, oče pa je delal v bližnjem mestu v tovarni nočno silto, mati pa se še ni vrnila iz obiska pri svoji teti, tako vsaj smo mislili. V našo veliko grozo pa smo ugotovili, da ni bilo tako, kajti zaslišali smo njeno obupno vpitje na pomoč — skozi okno v tretjem nadstropju. Po stop-

Mati.

"Mati! Mati!"
Vzdih iz boja. Sin me kliče. Dvignila se bom čez griče, čez rumene.
Pred menoj so mi v zibeli prvi žarki zablesteli — in brez mene zadnji dan mi ne zatone. dokler se nad njim ne sklone moja roka.

Če ne najdem v hrepenenju ga iskrenem, mrtva sem, še preden sklenem dveje v tugi; kakor v ledu tok utihne, preden zadnji vir usilne v zimski strugi.
Če ga najdem; kakor včasih. Križ na čelo. V tih glasih mu zapojem:

Spavaj sinko!
Angel tvoj nad tabo diše. Zmaj divja vilra piše črke grozne, črke, črke — zvite veje, da bo vila še groznejše ure pozne.

O, naj vije! O, naj brije!
Sinko, spavaj! K tebi ni je — več ne bo je

Silvin Sardenko.

nical so že plesali plameni svoj divji, smutni ples. Jaz sem vzlic temu pa bliskovito planil v tretje nadstropje, zavil v mokro rjuho, eno pa v rokah za mater. Naglo jo pograbin, zavijem in zletim po stopnicah med ognjenimi zublji. Nisem pa še bil znanj, ko se del poslopja sesuje in pokoplje mene in mater, toda ravnokar prišpevši gasilec naju naglo izvleče izpod razvalin. Mami se po čuden naključju ni nič hudega zgodilo razen malenkostnih opeklin, meni pa je težak tram zlomil nogo. Ali kaj za to, veselim se samo, da sem ji rešil njeno, zame tako drago življenje.

Ničesar mi nisem mogel odgovoriti radi ginjenosti, samo sklonil sem se nad njim in mu pritisnil — poljub na čelo — v znak priznanja tako velike požrtvovalne ljubezni do matere.

Pametna prepoved. — Državni pensilvanijski senat v Harrisburgu je pred kratkim volil z 45 glasovi proti 2, da se prepove po celi državi prodaja in uporaba "fireworks" za dan 4. julija in ob vsakem drugem času.

Kje je prosperiteta? — Naše mesto je nakoletovalo v prvih 4 mesecih letošnjega leta za \$175,000 manj na davkih nego lani ob enakem času.

Dohodki na davkih so merilo prosperitete, in jaz sem radoveden, kje je tista gospa, o kateri kriči kapitalistično časopisje, da je že v deželi, češ, da ni potreba več toliko za relief in toliko WPA delavcev.

Povečanje zavoda. — Mestna tuberkulozna bolnišnica na na Leech farmi bo v kratkem povečana za 160 postelj, kar bo stalo \$775,000. Zvezna vlada bo prispevala potom WPA \$295,000 ostalo pa bo trpelo mesto.

Telefonski pogovor. — Ob zaključku tega dopisa zabri telefonski zvonec, long distance.

— Hallo, kdo govori in kje?
— Rojakinja iz neke naselbine bi ti rada nekaj povedala.
— Katera rojakinja in odkod?
— Ni važno kdo in odkod, ampak samo kaj ti bo povedala.
— Ali je kaj novega? Kako pa naj sporočim, če ne vem kje se je zgodilo.
— Oh, prav nič ni novega, samo jaz ti hočem povedati, da si — velik strahopetec.
— Jaz? Tri sto zelenih, odkod pa to? Jaz, strahopetec,

Peter Zgaga

Na sodniji mora biti človek previden. Posebno, če sedi na zatožni klopi. S sodniki namreč ni dobro črešenj zobati.

Znanemu razgrajenju je očitala obtožnica, da je ubil dve šipi. Kazen za tak pregrešek običajno ni velika. Obtožene mora plačati stroške in sedeti par dni.

Sodnik se je posebno zanimal, s kakšno predmetom je obtoženec ubil šipi.

— I, no, — je pojasnil, — skalo sem izruval iz tal in jo vrgel v okno.

— Kako je bila skala velika? — je hotel vedeti radovedni sodnik. — Tako velika kot moja pest!

— O, je bila pa že malo večja.

— Ali je bila tako velika kot moja glava?

— Mogoče je bila tako velika, — je odvrnil obtoženec, — ampak ni bila tako debela.

Obtoženec je bil obelena in še danes sedi.

V Chicagu sta živela mož in žena. Oba sta bila gluhone-ma. Pogovarjala sta se kot se mutci pogovarjajo — z znamenji.

Ko se ga je žena naveličala, ga je tožila za ločitev zakona.

Ko jo je sodnik s pomočjo tolmača vprašal, čemu se hoče ločiti, mu je dopovedala, da zato, ker ji zvečer ne pusti govoriti.

— Kako je to mogoče? — se je začudil sodnik.

— On kar luč ugasne, — je pojasnil tolmač, — pa je pogovora konec.

Kateri človek je pečlar? — Pečlar je tisti človek, ki desetkrat prej premisli, predno se poroči, potem pa samec ostane.

Neki učenjak je rekel in prav mu dam: — Le tisti, ki so v dolini, se pripravajo, katera smer je prava. Kdor stoji na višini, vidi smer jasno pred seboj.

Kdor boče imeti uspeh v življenju, mora biti pošten in dalekoviden.

Da je človek pošten, ne sme nikdar prelomiti nobene obljube.

Da je človek dalekoviden, pa ne sme nikdar ničesar obljubiti.

Prisrčno ga je objela in mu priliznjeno rekla: — Ali veš, kaj bo jutri?

— Ne, kaj bo jutri?

— Jutri bo moj rojstni dan. Jutri bom stara petintrideset let.

— Kaj že spet! — se je začudil mož.

Laž je predrzna. Laž je vsega zmožna.

Če si drugače ne zna pomagati zapiše besedo "Resnica" na svoj prapor.

Žena je šla s svojim možem kupovat kopalno obleko.

Bogata je bila, pa nič kaj lepe postave.

In zbirala si je globoko izrezano srajčico ter dobro ped dolge hlače.

Nikar ne kupuj tega, — se je zgrozil mož. — Taka ne smeš v kopalnice. Kaj bodo pa ljudje rekli?

— No, kaj bodo ljudje rekli? — se je postavila predenj.

— O, nič, — je odvrnil pohlevno, — ko bodo mene in tebe pogledali, bodo rekli, da sem te samo zaradi denarja vzel.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslaviji:

Za \$ 2.40	Din. 100
\$ 4.70	Din. 200
\$ 6.80	Din. 300
\$10.70	Din. 500
\$21. —	Din. 1000
\$41. —	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir. 100
\$ 12. —	Lir. 200
\$ 29. —	Lir. 500
\$ 57. —	Lir. 1000
\$112.50	Lir. 2000
\$167. —	Lir. 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot spoznaj navedeno, bodi v dimenzijah ali lihah, dovoljnjemo se boljše pozela.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SI.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
215 W. 18th ST., NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

KATARINA ŠPUR:

MOJA MATI

Trinajstkrat je, zajokalo iz tvoje telesa. Trinajst drob- nih otrok si zibala v koritu, ki je stalo ob tvoji postelji. Ne bi mogla sedeti noči, ki si jih morala prebeleti, preden je vseh trinajst otrok doraslo v faute in dekleta. Noči, ko si bosa hodila po sobi in nosila na rokah vekajočega otroka ali sedela na postelji in zibala korito. Noči, ko si vstajala in pokrivala razgaljena otroška telesa. Noči, ko je ob tvoji postelji stala skrb in ti ni dala da bi zaprla oči.

Zakaj naj je bil se tako majhen, se tako slab in potreben materine roke — ko je sel prvič z doma, je vedel, da poti nazaj ne bo več. Lahko se bo vrnil za dan, za dva, morda tudi za pet ali šest dni, dokler si ne najde nove službe. Njegov profesor v sobi je bil zaseden. In prav zato je bilo slovo tako težko...

Nosila si njegovo culo, domov pa si se vračala bleda in tiha in ponoči se je v tesni sobi slišal tvoj pridušeni jok. Tvoje srce je krvavelo, morala si od njega odtrgati nov kos in ga dati otroku na pot. Toda ni ti bilo še dovolj lastnih otrok. Ko je na vasi umrla mlada žena in zapustila neboljnjega otroka, ki se ga ni usmilila nobena bogatih kmečkih žena, si se ga usmilila ti in ga rešila lačne mrti. Zalaj mali Jožek ve že piati in njegovo drobno rce te ljubi, kakor lahko ljubimo de človeka, ki mas je rešil gotovo smrti.

Umrl je oče — tvoj zvesti spremljevalec in sotripin, in slišala sem dve melodiji, ki ju do smrti ne pozabi, kdor ju je enkrat slišal: moža domov, in zabijanje žebeljev v krsto, ki v ujej leži roditelj. Nikogar ni bilo, ki bi te odlikoval, ali ti vsaj čestital, ko je tvoj poslednji otrok končal šolo. Nihče ti ni nikoli izrekel priznanja za tvoj pogum in tvoje neutrudno delo, saj ne spadaš v svet, kjer se vse velike in majhne zasluge obešajo na veliki zvon.

Delavka si, navadna, preprosta delavka. Koža tvojih rok je razpokana in črna. Tvoja ramena so upogajena. Vse svoje življenje si bila udinjana trdemu delu, ki je pozgosto preselalo tvoje moči.

Trinajst otrok si rodila, deset si jih poslala v svet. Deset ran krvavi v tvojem srcu. Tvoje življenje je postalo najbolj žalostno: sama si. Tudi vsa tvoja velika ljubezen je šla po svetu, kjer išče svoje otroke in jim govori tople materske besede.

Mati in sin.

Na pollego zlato, sanje vezla bom srebrne, z njimi vsega ognila, kadar se moj sinko vrne.

Solze v bisere prelujem, zalje na v mehke blazine da bo moj sin večno ljubil sanje materine.

Ali jojme, kri kanila, ni na zlato je pollego! Nitka se mi krotivici — čuješ, sin moj, mater ubogo!"

Tam na Krašu se zamaje in se zgane siva skala, a pod njo sin mrtvi vzdihne: "Čujem, mati. Hvala!"

Ivan Albrecht.

Slika nam predstavlja italijanske vojake, ki so se izkrcali v Draču v Albaniji.

Knjige, katere toplo priporočamo

- MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.
MORSKI VOLK, Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25
OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Bremé. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50
OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00
ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberske zasedbe bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Pričevanje ga med najboljšje sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50
ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.
POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.
POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizanec, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00
POSLEDNI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25
PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od sree nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvirajo iz človeka samo smeha, pač pa krohot. Cena \$2.40
POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00
ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko je človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50
SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povsemni vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50
STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50
TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikancu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vzivi. Cena 85c.
TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00
UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značajni so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povsemni znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50
CVETJE V JESENI. — VIŠOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Višoška kronika" sta najboljši dela pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Skofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50
ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenjska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00
ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vzivi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšega prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c.
ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj stvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00
ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Maticič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00
AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je žive v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00
HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

AKO NAMERAVATE OBISKATI SVETOVNO RAZSTAVO boste rabili MAPO Mesta New Yorka DOBITE JO BREZPLAČNO AKO NAROČITE Slovensko-Amerikanski Koledar ZA 1939 Cena Koledarja je: 50 centov Imamo jih še nekaj! "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y. (lahko pošljite vsoto v poštah znakmah po 2 oziroma po 3 cente)

VAŽNO ZA NAROČNIKE Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približno nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kraj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laubin
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin; Walsenburg, M. J. Buzak
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zpanoff
ILLINOIS: Chicago, J. Bevel; Cleveo, J. Pfaber (Chicago, Otero in Illinois); Joliet, Jennie Bamber; La Salle, J. Spelch; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago in Waukegan, Matin Wank
MARYLAND: Eltamiler, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Goude, J. Logan; Ely, Jos. J. Pabel; Elyeth, Louis Goude; Gilbert, Louis Vessal; Hibbing, John Povje; Virginia, Frank Hrtajch
MONTANA: Roundup, M. M. Pavia; Washoe, L. Champs
NEBRASKA: Omaha, F. Brodovick
NEW YORK: Bunko, Anthony Svet; Gorman, Earl; Borko, Louis; Borko, Frank; Borko, Louis

GALANTNI VLOMILEC.

Newyorški policiji je prišel v roke vlomilec, in že večkrat kaznovani gangster, ki ga je iskala policija že dolgo časa. Ujel pa se je na nevarnem načinu.

Joseph Perez, kakor se mož imenuje, je pomoči vdrl v sobo neke bolniške strežnice. Svit njegove svetilke je padel na vznožje postelje in tam odkril "najbolj dražestne prste nog na svetu" kakor je zagotavljal strežnici, ki se je bila med tem zbudila, in ki je te mične prste takoj skрила pod odejo.

Perez pa je sedel na rob postelje in je skušal ženski, ki se je vsa tresla od strahu do-povedati, da je ob pogledu na tiste prste izgubil vse slabe namene, da se je v mlado damo skratka zaljubil. Postati ho-če celo dostojen človek, če bi ona postala njegova žena. V svojem strahu je rekla bolniška strežnica na pol "da" in povedala mu je nekaj celo o prihrankih, s katerimi bi se lahko poročila. Obljubila mu je, da se bosta naslednji dan sestala. Ko je vlomilec prišel na sestanek, ga je sprejela policija, ki jo je bila bolničarka pozvala na pomoč. Na ta način je revež zvedel, da mu je ženska z najbolj mičnimi prsti nog na svetu dala pošteno košar.

GASILCI NA POGREBU.

V Kojetinu v češkoslovaškem protektoratu je nastal v hiši nekega poljedelca požar, ki se je hitro razširil in je več poslopij vplapal. Med tem ko je bil ves kraj v nevarnosti, da zgori, so bili vsi prebivalci z gasilci vred na pokopališču, kjer so pokopavali nekega gasilca. Gasilci so morali od groba strati na pogorišče in po dolgih urah jim je uspelo, da so požar omejili.

SEZNAM OBISKOVALCEV SVETOVNE RAZSTAVE V NEW YORKU

Rojaki, ki pridejo na obisk v New York, ako želijo imeti ime v seznamu, se lahko oglase s dopisnico ali pa pokliče po telefonu: CHelsea 3-1242. Naš urad je odprt od 7. zjutraj do 4. popoldne (ob sobotah do 1. popoldne).

S teboj do smrti

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

6

Toda zapomnite si, da ta moj prostovoljni prispevek takoj preneha, ako se enkrat poskušate pobegniti iz življenja. Tudi iz hiše vam ne bo treba iti, toda navaditi se boste morali na skromnejše razmere, ki pa bodo za vas brez vsakih skrbi. Ker bom to posestvo sam upravljal, da ga dvignem do višine, ki si jo želim, bom oskrbnika odpustil. Prevzel je že drugo mesto in bo samo še ostal, dokler sam ne vzamem v svoje roke vaje. Neoznjen je in torej ta čas, ko bo ostal še tukaj, imeti stanovanje v gospodarskem posloju. Dosedanje oskrbniško poslojje bo prazno. Nekoliko ga bom popravil in morete v njem stanovati s svojo hčerjo in vam ga prepustim prosto vsake najemnine.

"Prosim, nikakor se ne razburjajte; ma noben način vas ne maram poniževati; najemnine mi boste plačali z drugim delom. Nameravam gojiti konjereje v velikem obsegu, kakor hitro bo vse drugo urejeno. Vem, da zelo dobro poznate konje in mi boste mogli s svojim nasvetom in delom pomagati. Za to boste še imeli dovolj moči, in vaše moči se bodo še povečale, ko boste enkrat rešeni skrbi za posestvo. S tem, kar vam nudim, boste imeli samo skromno življenje, toda brez vsakih skrbi. In upam, da je za vas dovolj ugodno, tako da morete biti prepričani, da si mi treba vzeti življenja. Sedaj sem vam vse natančno razložil in želim vedeti, kaj mislite o mojem predlogu."

Henrik je razložil vse povsem stvarno in pričakuje gleda starega gospoda, ki je vse potrpežljivo poslušal in še vedno ni mogel razumeti, da je zanj še sploh mogoče živeti in bo še mogel ostati na svojem posestvu, četudi samo v do-sedanjem oskrbnikovem stanovanju. Henrika gleda s pla-himi očmi, v katerih pa vendar še žari žarek upanja.

"Kar mi pripovedujete, se mi zdi kot kaka pravljica. V to ne morem verovati. Vse hočete storiti za mene in mojo hčer. "Gotovo, drugače vam tega en bi rekel."

"Toda zakaj? Zakaj hočete vse to za naju storiti?"

Henrik se zasmije in ta smeh polepša in poplemeni nje-gov trdi, resni obraz, ki ni bil lep, toda pomemben, obraz mo-ža, ki je vedel, kaj boče.

"Mogoče zato, ker je mati vaše hčere za ubogega kmet-skega fanta skrbel kot kaka vila, mogoče, ker sem bil tej gospe celo svoje življenje hvaležen, ker je v moje življenje prinesla nekoliko gorkote in dobrote, malo poezije. Matere nisem več umel; umrla mi je dve leti prej, predno sem se spoznal z vašo gospo soprogo. In ž njo mi je umrlo vse, kar je bilo kaj ljubeznivega. Moj oče je bil trd, osoren in je z menoj postopal robato, mogoče zato, da ne bi bil melkužen. In v tej osamelosti mojega otroškega sreca je vstala vaša gospa soproga kot kaka luč, ki jo potrebuje vsakdo, da ne okamni in strohni. S svojo dobroto in človeškim razumevanjem mi je dala toliko, da moje življenje ni bilo več brez sonca. Ko skriven zaklad sem hranil spomin na njo, ko se mi je v očetovi hiši zdelo vse pušo in mizlo. Dala mi je mnogo in zaradi tega velikega darila hočem pomagati vam in vaši hčeri. Sedaj pa mi povejte, ako sprejmete moj predlog."

Erlach si z roko potegne preko čela, kot bi mu bilo vroče. Z negotovim pogledom se ozre na Henrika, ki mirno gleda nanj v pričakovanju.

"To bi vendar bila miloščina. In od vas ne maram, da bi mi kaj podarili."

Henrik odločno zmaje z glavo.

"Ravno zato, ker vas z miloščino nočem ponižati, vam ne bom ničesar podaril. Prav nič me ni nadlegovala vest, da sem se odločil, da zavrnem previsoke obresti vaših upnikov, toda vaše posestvo nočem vestno in pošteno plačati, drugače ne bom imel nobenega v eselja. Tako boste vse pridobili s tem, kar so vam upniki preveč vzeli."

"Toda vi niste obvezani, da mi plačate le en pfenig več, kot pa plačate na dražbi posestvo. Kadar pripade moje po-je posestvo vam, je vaše."

"Seveda; s tem bi bil marsikdo zadovoljen. Toda jaz sem bil vse življenje pravičen in to hočem ostati tudi v bodoče. In tukaj se ne bi počutil srečnega, ako bi si moral reči, da sem kupil propocen in da njegov prejšnji lastnik ni mogel najti nobenega drugega izhoda, kat pa si vzeti življenje."

Henrik pove vse to kolikor mogoče diplomatsko, da mu prihrani osramočenje. In četudi je bil Henrik zelo dober in prebrisan trgovec, ki je znal varovati svoje vrednosti, je ven-dar pri tem igral veliko vlogo srečni občutek, hvaležnost do Erlachove žene, ki mu je v duševni zapuščeni prinesla no-tranjo vrednost.

Erlach ga gleda z nemirnimi očmi.

"Navzile temu ne vem, ako bi sprejel."

"Morate, že zaradi svoje hčere in morete sprejeti brez vsakega pomisleka, kajti ne vem, kaj bi pri tem moglo biti za vas sramotno. Toda sedaj pojdiva v hišo. Tam bova uničila pisma na vašo hčer in notarja, ker ji ni smeta videti. Tudi ta listek bova sežgala, potem bova pa govorila o drugih stvareh."

"Za nas hočete prinesiti veliko žrtev."

Henrik se zasmije veselo in prijazno.

"O žrtvah ničesar ne vem. In če se komu pripeti, da človeka, ki je hotel umreti, pokliče zopet v življenje, tedaj mora tudi prevzeti dolžnost mu pomagati, da je to nanovo pridobljeno življenje tudi znošno. In to je sedaj moj slu-čaj. Z ozirom na vas sem prevzel obveznost in nisem, ki bi zanemarl svoje dolžnosti," pravi Henrik.

Gospod Erlach si s tresočo roko pogladi čelo.

"Nisem zmožen braniti se proti vaši ponudbi, saj niti ne vem, ako je to vse v resnici vaša dobrota in ljubezen, ali pa — če nameravate kaj drugega?" vpraša hrupavo.

Henrik pa ga smeje pogleda.

"Torej iščete v mojem dejanju sebične namene?"

Stari gospod globoko vzdihne.

"Odvdil sem se že verovati v kaj drugega kot v sebi-čnost človeka in tembolj, ker smo sami tako sebični."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Iz Jugoslavije

Cement bodo izvažali v Venezuelo.

V severno pristanišče Spli-ta je priplul parnik "Ivan To-pič", ki bo vkrcal 7000 ton ce-menta in ga odpeljal v Vene-zuelo in Južno Ameriko. To je prva poskusna partija cemen-ta, ki se odpošilja v Venezuelo in ako bodo ta cement v Vene-zueli odobrili, bo ta država po-stala novo izdatno tržišče za jugoslovanski cement. Dalma-tinska cementna industrija pre-življa hude dni, kajti izvoz je zastal na skoraj vseh tržiščih. Mnogo inozemskih trgov je povsem izgubljenih, novih pa ni mogoče dobiti. V preteklih letih so izvažali cement v 53 držav, v zadnjih letih pa ga iz-važajo še komaj v 30 držav. Z novim trgov v Venezueli se bo položaj dalmatinske cementne industrije nekoliko izboljšal.

Ljubavna tragedija pri Zagrebu.

V Podsusedu pri Zagrebu ži-vi pek Gjuro Capek, ki je ože-njen in oče štirihi otrok. Kljub temu pa je Capek že 12 let ži-vel v nedovoljenih odnosjih s 35-letno vdovo Ljubico Jurič. Vdova je Capka dobila povsem pod oblast in se je ni mogel o-tresti. Capkova žena je vedela za razmerje svojega moža in ta-ko so bili v Capkovi hiši pre-pirani na dnevnem redu. Zadnje čase je Juričeva nagovarjala Capka, naj pusti ženo in otroke ter naj se preseli k njej. Cap-pek pa na to ni hotel pristati in je sklenil napraviti strašen konec. Pred dvoma dnevo-ma je nenadno izginil z doma. Od-šel je v Zagreb, kjer je kupil samokres, nato pa delj časa po-pival po gostilnah. Zatem je prišel k Juričevi v Podsused. Ta je stala pred hišo, ko pa je videla pijanega Capka, ki je segel v žep, je hotela steči v hišo. Toda bilo je prepozno. Capek je potegnil samokres in oddal šest streljav Juričevi v glavo. Ženska se je zrušila in v nekaj trenutkih izdihnila. Strelji so privabili ljudi, ki so priskočili ustreljeni ženski na pomoč, toda bilo je prepozno. Ubijalec je nato potegnil iz že-pa pisno, in ga vrgel na ulico. Nato je nastavlil samokres na senei in se pripravil, da spro-ži. V tem hipu pa je pritekel njegov brat, ki je Capku iztr-gal samokres iz roke. Ko so Capka odvabili orožniki, je de-jal resignirano: "Tako je mo-ralo biti."

21 let star, pa že osem-krat oženjen.

Koritar Petrovič iz Podgaja blizu Brčkoga, je star šele 21 let, pa se je te dni že osmič o-ženil. Prvič se je oženil, ko mu je bilo 14 let. Pozneje se je oženil skoraj vsako leto dva-krat. Zanimivo je, da ga ima-jo vse žene rade. Zadnje, od katere se je ločil, je najboljši ljubil, pa ga je varala z drug-im, .

seboj že šest gimnazijskih raz-redov. S tem pa svoji veliki prosvetni vnemi še ni zadostil. Na svoji pristavi urejuje zdaj nekakšen internat za otroke svrbjih sovaščanov, ki bi se ra-di pripravljali za srednješol-ski študij. Kadar bo delo na polju počivalo, jih bo poučeval, preskrbel je tudi potrebne knji-ge, samo hrano bodo morali obiskovalci prinesiti s seboj.

Tragična smrt tik pred svatbo.

V Surduku blizu Mitrovice se je pripetila težka nesreča. 18-letni Lazar Dukič se je pe-ljal s svojo sestro, bratom in prijateljem v kočiji. Fant se je hotel te dni oženiti. Nje-gov brat je rekel prijatelju naj pripravi flobertko, da bi v znak radosi streljali. Dukičev pri-jatelj je hotel z nožem potegni-ti iz flobertovke naboj. Naen-krat se je flobertovka sprožila in krogla je zadela mladega Dukiča, ki je bil takoj mrtev.

Krvavo družinsko obra-čunavanje.

V Zagrebu je 27-letni Juro Fitar ponoči z nožem težko ra-nil svojo mater in mlajšega brata. Juro je pijanec in de-lomrzneč. Domači so mu očit-ali, da živi brez dela na njihov račun. Te dni je zopet popival in ko je prišel domov, kjer ga je mati ozmerjala, je pograbil nož in navalil na njo. Materi sta priskočila na pomoč mlaj-ša sinova. Materi je zasadil pi-jani sin nož v desno stran želodeca, bratu pa v hrbet.

21 let star, pa že osem-krat oženjen.

Koritar Petrovič iz Podgaja blizu Brčkoga, je star šele 21 let, pa se je te dni že osmič o-ženil. Prvič se je oženil, ko mu je bilo 14 let. Pozneje se je oženil skoraj vsako leto dva-krat. Zanimivo je, da ga ima-jo vse žene rade. Zadnje, od katere se je ločil, je najboljši ljubil, pa ga je varala z drug-im, .

OD VSEPOVSOD

IZ ZGODOVINE SPORTA.

Človeštvo že od pamtiveka goji igre in tekme, toda sport v našem pomenu besede se je pojavil šele v drugi polovici 19. stoletja. Prej se beseda sport ni raztezala na atletske tekme, kakor jih razumemo zdaj, tem-več na nedovoljene tekme v boksu, na pasje tekme, na konj-ske dirke itd. Moderni sport ima svojo zibelko v Angliji. V 18. stoletju se je jela tam širiti igra kriket in angleške javne šole so igrale nogomet po so-bnih krajevnih pravilih.

Razvoj sporta v 19. stoletju je šel zelo naglo. Prve javno prirejane sportne tekme so bi-

Velika prosvetna vnema revnega kmeta.

V Labanah je bil še pred nekaj leti knez Miloje Stojan-ovič v gospodarskem in pro-svetnem pogledu revež, kakor velika večina sovaščanov. Po-tem pa si je nabavil knjige ter v prvem letu napravil izpizpe za prvi razred gimnazije. Zdaj, ko je star že čez 40 let, ima za

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA-MO NASLEDNJE MUZI-KALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

- Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50
- SEST NARODNIH PESMI za me-ški zbor 50
- SEST NARODNIH PESMI za me-šani zbor 50
- Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas s klavirjem 1.25
- SEST PESMI ZA GLAS IN KLA-VIR 1—
- ALBUM SLOVENSKEH NARODNIH PESMI za glas in klavir 1—
- Frane Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 65
- Ferdo Juvanec—IZ MLADIH LET, moški zbori 65
- Peter Jerič—OSEM ZBOROV (mo-ški in mešani) 50

Moški zbori

- OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj svetel je sov; Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo 20
- OSKAR DEV: Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Soč; Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pl-senec; Slovo; Je vpihnila luč 40
- EMIL ADAMIČ: Modra devotica (belokranjska)..... 20
- Vso noč pri potoci 20
- Jurjeva 25
- Hodi Micka domo; Kaj druge-ga hočem; Zlavrivca 20
- VASILJI MIRK in A. GROBMING: Vetrčič; Pe gradina 30
- FERDO JUVANEC: Zjutraj 50
- Slovanska 20
- PETER JERIC: Pelin roža; VASI-LIJ MIRK: Podoknica 20

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

le delo kraljevske vojne aka-demije v Woolwichu leta 1849. Exaterski kolegij je priredil podobne tekme kot drugi leta 1850. Cambridški sporti izvi-rajo iz leta 1857. Orford je sle-dil Cambridgu leta 1860, štiri leta pozneje so bile pa že pri-rejene tekme med tema dvema

NOTE ZA KLAVIR ALI HAR-MONIKO

- 1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 35
- 2. PO JEZERU KOLO 35
- 3. BARČICA MLADI KAPITANE 35
- 4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA 35
- 5. TAM NA VRNI GREDI MARIBOR WALTZ 35
- SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 35c
- DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35c
- ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) 35c
- DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35
- SPAVAJ, MILKA MOJA SIROTEK 25
- IZ STARE ZALOGE pa ima-mo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:
- Ameriška slovenska tira. (Holmar) 50
- Orlovske himne (Vodopivec) 50
- Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) 75
- Trije mešani zbori (Glasbena Ma-tica) 30
- V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester. (Sattner) 50
- Mladini, pesmi za mladino s klavir-jem (E. Adamič) 60
- Dve pesmi. (Prelovec) za moški zbor in solo 20
- Nasi himni, dvoglasno 25
- Gorski odmevi. (Laharnar). II. zvezek, moški zbori 30
- ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpuri slo-venskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar-ko Bajuk 75
- Slovenske narodne pesmi za tambu-raški zbor (Bajuk) 75
- Bom sel na planince, (Bajuk), podpuri 50
- ZA CITRE: Poduk za citre. — 4 zvezki — (Koželjki) 2—
- ZA KLAVIR: Guri pridejo. — Koračnica — 20
- Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste) 84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom \$1.35
- Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

univerzama. Tekme za prven-stvo Anglije so bile leta 1866. Ameriške tekme med univerzami slede tik za temi angleški-mi začetki. Poročila o med-narodnih tekmah se prvič po-javijo v 80 letih preteklega stoletja in takrat se je pričel silen razmah sporta po vsem svetu. Leta 1896 je bila v A-tenah že prva olimpijada v mo-derni dobi.

MILO IN POLITIKA.

Neka nemška tvornica za mi-la na Poljskem je v svoji propa-gandi postala tako predrzna, da je izjavila, da je Poljska država, ki nima pogojev za sa-mostojno življenje. Zaradi te-ga so začeli na Poljskem odje-maleci tvornico bojkotirati.

Varšavski mestni svet je sklenil, da se morajo reklamne deske tega podjetja na njego-vem ozemlju takoj odstraniti.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro do-movino. Kdor ga ho-če naročiti za svoje sorodnike ali prijate-lje, to lahko stori. — Naročnina za star-i kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

VSE PARNIKE in LINJE ki so važne za Slovence zastopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- ODPLUTJA — Meseca Maja:
- 12. maja: Europa v Bremen
 - 13. maja: Ile de France v Havre
 - 14. maja: Aquitania v Cherbourg
 - 15. maja: Hansa v Hamburg
 - 16. maja: Normandie v Havre
 - 17. maja: Saturnia v Trst
 - 18. maja: Columbus v Bremen
 - 19. maja: Nieuw Amsterdam v Boulogne
 - 20. maja: Queen Mary v Cherbourg
 - 21. maja: Deutschland v Hamburg
 - 22. maja: Champlain v Havre
 - 23. maja: Bremen v Bremen
 - 24. maja: Conte di Savoia v Genoa
 - 25. maja: Aquitania v Cherbourg
 - 26. maja: Hamburg v Hamburg
 - 27. maja: Normandie v Havre
 - 28. maja: Europa v Bremen
 - 29. maja: Rex v Genoa
 - 30. maja: De Grasse v Havre
 - 31. maja: Ile de France v Havre
 - 1. junija: Queen Mary v Cherbourg
 - 2. junija: New York v Hamburg
 - 3. junija: Vulcania v Trst
 - 4. junija: Columbus v Bremen
 - 5. junija: Bremen v Bremen
 - 6. junija: Champlain v Havre
 - 7. junija: Nieuw Amsterdam v Boulogne
 - 8. junija: Aquitania v Cherbourg
 - 9. junija: Normandie v Havre
 - 10. junija: Hansa v Hamburg
 - 11. junija: Conte di Savoia v Genoa
 - 12. junija: Europa v Bremen
 - 13. junija: Queen Mary v Cherbourg
 - 14. junija: Ile de France v Havre
 - 15. junija: Deutschland v Hamburg
 - 16. junija: De Grasse v Havre
 - 17. junija: Aquitania v Cherbourg
 - 18. junija: Normandie v Havre
 - 19. junija: Hamburg v Hamburg
 - 20. junija: Bremen v Bremen
 - 21. junija: Mauretania v Cherbourg

POZOR ROJAKI!

V ZALOGI IMAMO NOVE PREGLEDNE ZEMLJE-VIDE:

- Velik pregleden zemljevid JUGOSLAVIJE (Na njem so označene po-leg mest tudi večje slo-venske vasi) stane \$ 1.—
- Manjši zemljevid JUGOSLAVIJE stane 25c
- Zemljevid jugoslovanskih BANOVIN stane 25c
- Zemljevid — CELEGA SVETA Knjiga, obsegajoča 49 str., seznam večjih mest s šte-vilom prebivalcev. Stane 50c

SLOVENIC PUBLISHING CO., 216 West 18th Street New York

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni-ških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni-je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro-tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK